

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/85/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205217
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120205217.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobkyne: X. T., R.. X.X.XXXX, T. D. V. K. XX, N.Š., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka a. s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, o primerané finančné zadostučinenie 1.887,86 Eur takto

rozhodol:

I. Súd **z a m i e t a** návrh na prerušenie konania.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 900 eur, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

IV. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 6.5.2020 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.887,86 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25C 54/2016 o vydanie bezdôvodného obohatenia bol ako žalobca úspešný a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 67/2019 z 27.2.2020, ktorý zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 25C 54/2016 z 21.1.2019, mu bolo právoplatne (7.4.2020) priznané bezdôvodné obohatenie vo výške 1.887,86 eur. Ako spotrebiteľ si uplatnila satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musela brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Žiadal priznať aj náhradu trov konania.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Navrhol prerušiť konanie, keďže v predmetnej veci bolo zo strany žalovaného podané dovolanie voči vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu. V písomnom podaní konštatoval, že žalovaný nenaplnil predpoklad zodpovednosti za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom - neuvedením rozpisu splátky. Vyslovil názor o nastolení rovnováhy, vzhľadom na úspech žalobkyne v pôvodnom konaní, teda priznanie primeraného zadostučinenia je neopodstatnené. Navrhol žalobu zamietnuť.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu spisu konštatovaním, že na č. I. 2 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 4 je rozsudok KS PO sp. zn. 8Co/67/2019 zo dňa 27.2.2020, na č. I. 34 sa nachádza vyjadrenie žalovaného k žalobe spolu s návrhom na prerušenie konania, ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

4. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 25 C 54/2016-136 zo dňa 21.1.2019 v právnej veci žalobcov: 1. K. T., R.. X.X.XXXX a 2. X. T., R.. X.X.XXXX proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a. s. o vydanie bezdôvodného obohatenie vo výške 1.887,86 eur súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalobcom uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 8 Co 67/2019-206 zo dňa 27.2.2020 bol vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie zmenený tak, že žalovanému bola uložená povinnosť vydať žalobcom bezdôvodné obohatenie vo výške 1.887,86 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 27.2.2016 do zaplatenia a zároveň žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 7.4.2020.

6. Na pojednávaní konanom 15.10.2020 právny zástupca žalobcu uviedol, že trvá na podanej žalobe tak ako bola doručená súdu, pričom konštatoval, že nárok je odvodený od úspechu v pôvodnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 25C/54/2016, pričom poukázal na priložený rozsudok. Konštatoval, že táto pôvodná vec je aj právoplatne skončená a teda vznikli predpoklady pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Uviedol, že výška primeraného finančného zadosťučinenia sa odvíja od bezdôvodného obohatenia, teda od rozsahu majetkovej ujmy, ktorá vznikla žalobkyňi. Konštatoval, že ak by žalobkyňa nežalovala v pôvodnom konaní, žalovaný by sumu iste nevrátil. Čo sa týka prerušenia konania, teda návrhu zo strany žalovaného uviedol, že NS SR poskytol výklad v smernici, ktorá bola transponovaná do zákona č. 129/2010 Z. z., pričom predmetná zmluva bola uzatvorená v zmysle zákona 258/2001 Z. z., teda v inom režime a preto závery žalovaného nemožno aplikovať na danú vec. Konštatoval, že výška primeraného finančného zadosťučinenia má mať funkciu odradzujúcu ako aj odmeňujúcu, pričom ide o dodávateľa, ktorý masovo poskytuje úvery. Dôvodil, že nie je predpoklad, žeby žalovaný v iných prípadoch dobrovoľne vrátil tieto plnenia. Uviedol, že toto konania, resp. jeho výsledok, ak by bol pozitívny, by mohol prispieť k tomu, aby sa zdržal žalovaný takéhoto konania do budúcnosti. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

7. Na tom istom pojednávaní právna zástupkyňa žalovaného uviedla, že zotrváva na svojom vyjadrení, resp. na vyjadrení, ktoré bolo doručené súdu písomne a na dôvodoch v ňom uvedených. Konštatovala, že žiada o prerušenie konania a to najmä kvôli podanému dovolaniu v pôvodnom konaní, pričom podľa jej právneho názoru je predpoklad, že NS SR by mohol tomuto dovolaniu vyhovieť. Nesúhlasila s názorom, že je potrebné aplikovať, resp. že v zákone č. 258/2001 Z. z. bola ináč upravená potreba rozpisu splátok ako v zákone 129/2010 Z. z., keďže ide o totožný text a preto by bolo nelogické závery NS SR uvedené vo vyjadrení neaplikovať aj na v tomto konaní predmetnú zmluvu. Dôvodila, že je nelogické, že by sa požadoval rozpis splátok späť aj v zmluvách uzatvorených v minulosti, nakoľko v minulom období nikto nevykladal zákon tak, že je nutný rozpis splátok, a teda tento rozpis splátok nevykonávala žiadna banka. Uznala, že žalobkyňa bola síce úspešná a domohla sa svojho práva v pôvodnom konaní, avšak konštatovala opätovne, že v tejto veci podal žalovaný dovolanie, pričom poukázala na to, že rozpis splátok podľa NS SR nemusel byť v danom čase v zmluve uvedený, teda uviedla, že nerozumie, čo by malo odrádzať žalovaného od ďalšieho takéhoto konania. Navrhla žalobu zamietnuť a nemala návrhy na doplnenie dokazovania.

8. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

9. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

10. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

11. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

13. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

16. V prejednávanej príhode však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú praktiku, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku.

17. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že nakoľko žalobca v pôvodnom konaní plnil zo zmluvy, ktorá neobsahovala zákonom predpísané obligatórne náležitosti, súd mu v tomto pôvodnom konaní priznal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia proti žalovanému, pričom priznaná suma predstavuje rozdiel medzi tým, čo žalobca plnil žalovanému a tým, čo od žalovaného dostal.

18. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

19. Je potrebné tiež akcentovať, že nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobcu (v kontraktacom procese dlžníčku) od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktacom procese veriteľ), kto porušil spotrebiteľské práva, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Došlo teda k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

20. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

21. Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v

iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

22. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak tým, že žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval finančné plnenie, na ktoré nemal nárok, vyvolal u neho stav právnej neistoty, ktorý musel/ mohol riešiť podanou žalobou. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 900 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

23. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 900 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila.

24. Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

25. Nemožno opomenúť ani rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 3Co/53/2016 zo dňa 4.10.2016, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že minimálna výška primeraného finančného zadosťučinenia na to, aby bola odradzujúca pre dodávateľa by mala byť nad 50% sumy, o ktorú by chcel potenciálne dodávateľ spotrebiteľa pripraviť. Súd priznal žalobcovi reflektujúcu zásadu primeranosti a spravodlivosti primerané zadosťučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv vo výške, ktorá predstavuje ani nie 50 % z už právoplatne priznaného bezdôvodného obohatenia.

26. Keďže žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcu, ako spotrebiteľa, dôsledkom takéhoto porušenia je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobcovi priznané primerané finančné zadosťučinenie.

27. Napokon sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že zmluva podľa názoru odvolacieho súdu neobsahovala obligatórnu zmluvnú náležitosť - neuvedenie rozpisu splátky. Už toto právoplatne skončené konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

28. Súd prvej inštancie zamietol návrh na prerušenie konania v zmysle § 162 ods. 3 CSP, nakoľko mal za to, že samotné podanie dovolania na Najvyšší súd SR ešte samo osebe nezakladá dôvod na prerušenie konania zvlášť v súvislosti s princípom právnej istoty a v situácii, keď pôvodné konanie bolo právoplatne skončené.

29. Súd prvej inštancie preto s ohľadom na vyššie uvedené rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

30. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

32. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva

proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.